

Poučavajte i opominjte jedan drugoga sa svom mudrošću. Na poticaj milosti pjevajte Bogu u svojim srcima psalmima, hvalospjevima i nadahnutim pjesmama!»

Pjevanje nije zamuknulo niti posred progona: »Prvi kršćani su pjevali prije svanuća u katakombama Kristu kao Bogu«, piše Plinije. A Tertulijan kaže da se na kršćanskim sastancima »čitao sv. Pismo, pjevali psalmi i govorele homilije.«

Kada je Crkva postigla slobodu i mir, govore nam brojna svjedočanstva da su se pjevali psalmi i himni kod sv. liturgije. Stvoreni su i novi oblici pjevanja. U VII st. otvaraju se tzv. »scolae cantorum« u kojima se izvodi gregorijansko liturgijsko pjevanje za neposredne potrebe sv. liturgije. Papa Grgur VII čuvao je čistoću i cjelovitost sv. pjevanja, a time i jedinstvo Katoličke Crkve.

Što se podrazumijeva pod imenom sv. glazba — »Musica sacra«?... Podrazumijeva se pjevanje i sviranje za vrijeme obreda sv. Mise. Kakve sve oblike liturgijske glazbe imamo do danas?

1. Gregorijansko pjevanje ili koral s psalmodijom,
2. Sveta polifonija,
3. Suvremena sveta glazba,
4. Sveta glazba za orgulje,
5. Pobožno pučko pjevanje,
6. Duhovna glazba.

Sada već znamo da po svojoj naravi liturgija zahijeva sudjelovanje svih prisutnih. Istina liturgija može biti bez pjevanja, ali svečana liturgija ne može biti bez svete glazbe jer je ona usko vezana uz sveto Bogoslužje. I na ovo sudjelovanje prvenstveno su pozvane redovnice po svom redovničkom pozivu. A što je redovnički život? Savršen kršćanski život, potpuno pripadanje Kristu kao Bogu. Zato ovo liturgijsko sudjelovanje kod njih mora biti unutarnje »interno«, mora se sastojati u pobožnoj sabranosti i osjećajima srca s Kristom, Velikom Svećenikom, združeno zajedno s Njim, u Njemu i po Njemu, kao žrtva pohvale, zahvale, prošnje i pomirbe Bogu Ocu. Sveta je glazba najuže povezana sa sv. liturgijom, te prema tome sv. pjevanje spada u bit same liturgije.

Na ovo slavlje, na ovo odlikovanje pozvane smo mi redovnice od sada pa do vječnosti i preko vječnosti. Zato neka se niti jedna od vas ne ispričava slabim sluhom, slabim glasom, kako je to običaj, jer od sv. glazbe ne možete biti dispencirane i ne možete pobjeći, čim ste stupile na tlo redovništva. Slava Božja pjesmom i životom! — to je naš poziv. Nemojmo zaboraviti da smo pozvane na gozbu svete glazbe SVE i svaka od nas, da smo pozvane na primjer čitavom Božjem narodu, ne kao bolje od njega, nego kao one koje žele njemu savršeno služiti u jednom životnom oduševljenju. Zamalo i vi ćete se naći u životu. Sada ste u pripravi za taj život i loše je ako želite ostati u noviciatu. Crkva vas očekuje kao one koje će zapaliti žarom života, a s Kristom sve ljude. Ne sumnjam u to čim vas ovdje vidim. Sv. glazba vam je potrebna, ona vam je nužna da dnevno svoj duhovni život »pročišćavate i uzdižete« da bi ne samo slavile potpunije Boga i davale dobar primjer vjernicima, već i oslobadale se svakim danom sebe i nosile Krista u svojim posudama tijela kao mudre djevice.

Briga Crkve za vas na ovom području je velika. Sjetimo se svih dokumenata od Pija X do danas i naći ćemo uvijek tu brigu i za vas.

Crkva vas očekuje. Ona vas želi sada pripremati za tolike oblike svoga poslanja, a upravo sveta glazba u Vašem životu uroditi će zdravom duhovnošću i svetom vedrinom, dovodit će Vaše duše u pobožni dodir s Gospodinom, kako kaže Pavao VI. Vi ćete, ne same svojim primjerom, već i kao voditeljice liturgijskog pjevanja po svim krajevima naše domovine, svojom revnošću prednjačiti Božjem narodu. Uvjeravam Vas i apeliram na Vaše savjesti ovoga časa da i o Vama ovisi budućnost Kristova Kraljevstva kod nas.

U jednom djelcu iz XIII st. od nepoznatog autora (a našao ga je p. Kuničić), stoji ovo: »Nije manja sramota ne znati pjevati, nego li ne znati čitati i pisati.« Zapamtimo to!

Dakle — bit je glazbe, muzike, da se ona daje. Nitko sebi ne pjeva i nitko sebi ne svira, i nitko ne uči glazbu za sebe. Po sv. glazbi bogatit će se vaš život trajno i bit će puniji, sretniji i ljepši. Glazba će vas uzdizati Bogu, pomagat će vam u zajedništvu sa sestrama, jer je njezina osebina da okuplja ljude dobre volje (nije se čulo da neprijatelji pjevaju zajedno).

Dakle, mir, radost, duhovna zrelost, dodir vaše duše s Gospodinom, oslobađanje sebljublja, sve to davat će nam ova iznad svega spiritualna i sveta umjetnost, iskra božanskoga u nama. Ako je budemo u svome životu onako prihvatili kako nam se daje, ispunit ćemo lakše svoje poslanje. Želim Vam, drage Sestre, rast u ovoj spoznaji, trajno oduševljenje po nje, za Krista i duše! Hvala!

I. MALINKA

Obred mira dječaka pjevača

»Sutra će svi dječaci svijeta pjevati mir Božji na zemlji! Ovim je riječima i željama Ms. Maillot godine 1947. osnovao Međunarodno Udruženje Dječaka Pjevača. Oni kao ustanova potječu od prvih stoljeća kršćanstva, a kao međunarodna organizacija pojavili su se poslije drugog svjetskog rata, kao reakcija na rat sa širokom misijom mira.

Još mir nije zavladao svijetom i ako ga svi ljudi vruće žele. Međutim, dječaci pjevači već su znali požeti bogate plodove istinskog mira: to se osobito zapaža na njihovim međunarodnim kongresima.

Poslije drugog svjetskog rata prvi most pomirenja postavljen je između Francuza i Nijemaca na međunarodnom kongresu u Kölnu 1953. Tisuće i tisuće dječaka pjevača ovih dviju narodnosti (bilo je i drugih nacija iz Evrope i izvan Evrope) bratski se pozdravljaju i zajednički nastupaju. Izvanredan impresionirajući prizor bio je, što ga nitko ne može zaboraviti: Mali su znali stvoriti klimu mira i ljubavi koju Veliki nisu mogli niti predvidjeti.

Misijska mira dječaka pjevača postala je leit-motiv njihovih kongresa!

Godine 1956. tisuće dječaka pjevača svih narodnosti okupilo se u Parizu oko Slavoluka (L'Arc de Triomphe) da pjevanjem mole mir za sve one koji su pginuli u svim ratovima. Bila je to nedjelja navečer. Parižani su se vraćali s weekenda kroz osam ulica koje vode na Trg »Place de l'Etoile« (sada Charles De Gaulle), zaustavljali su se i zapanjeno gledali kako Ms Maillot, opkoljen predsjednicima nacionalnih federacija, žuri prema Les Champs Elysées da dirigira velikom zboru svih dječaka pjevača.

Izrađen je pravi i vlastiti »Obred Mira« (Ritus Pacis) koji je prvput bio realiziran na XI međunarodnom rimskom kongresu (bilo je 6200 dječaka pjevača s tri kontinenta) na trgu ispred bazilike sv. Petra. Pavao VI je prisustvovao — skriven — iza prozora u dvorani za blagoslove. Na koncu obreda Sv. Otac je završio svoj pozdravni govor s usrdnim ushićenjem: »Živjeli dječaci pjevači« (Vivant Pueri Cantores).

U Würzburgu koncem lipnja prošle godine na XIII njihovom kongresu 5800 dječaka pjevača iz 14 narodnosti veoma svečano su obavili svoj »Obred Mira« u velikom dvorištu stare tvrđave koja je nekada bila simbol rata!

Ali ovdje se ne radi o nekoj jednostavnoj vanjskoj i čisto obrednoj manifestaciji. Dječaci pjevači, koji dolaze s raznih kontinenata i iz mnogih narodnosti, međusobno postaju braća na jedinstven način, stvaraju prijateljske veze koje godinama traju i utvrđuju se pismenim vezama, osobnim i obiteljskim susretima.

Upravo zato prvi siječnja, što ga je Sv. Otac posvetio kao dan mira, već odavna male pjevače zatiče spremne da ga proslave na veoma iskren, istinski i izvoran način kao svoj dan.

Za prvi siječnja 1971. godine Sv. Otac je poručio svim dječacima pjevačima razasutim na svih pet kotinenata da posvuda Dan Mira obave sa svim zanosom njihovih nevinih srdaca. Tako će se ispuniti želja ustanovitelja međunarodne federacije Dječaka Pjevača Ms Mailleta: »Sutra će svi dječaci svijeta pjevati mir Božji na zemlji«!

I kod nas već dvije godine postoji i djeluje zbor dječaka pjevača »Vatroslav Lisinski« u Janjevu na Kosovu. Osnovao ga je kao župni zbor Janjeva njihov župnik vlč. g. Anto Baković, a dirigent mu je i umjetnički vođa mladi glazbenik g. Josip Perčinlić koji je pred par godina diplomirao na glazbenoj Akademiji u Zagrebu. Svijet ih — radi njihovih bijelih haljina i ugodnih dječjih andeoskih glasova — od milja prozva »bijeli anđeli Janjeva«.

Zbor broji preko stotinu dječaka i djevojčica, a »raspoložu izvanrednim kristalnim sonornim glasovima velikog glazbenog raspona«. Nastupaju često i na glazbenim festivalima službenog karaktera, kao: Pokrajinski festival dječjih zborova Kosova, Republički festival dječjih zborova Srbije, te na Dubrovačkim ljetnim igrama i t. d. Prošle godine su upriličili glazbeni turneju po gradovima Dalmacije. Spremaju se za koncerte i preko granica naše domovine. Sliku dječaka pjevača »bijeli anđeli Janjeva« i lijepu reportažu o njihovom nastupu na Dubrovačkim ljetnim igrama donijela je i revija za duhovnu glazbu Sv. Cecilija u trećem broju od prošle — 1970. godine. Zbor je nastupio i nekoliko puta na radiju i televiziji Skoplje.

Župni dječji zbor »Vatroslav Lisinski« (»Bijeli anđeli Janjeva«) snimio je i izdaje seriju gramofonskih ploča pod nazivom »Duhovne hrvatske pučke pjesme«. Serija obuhvaća stotinjak marijanskih, euharistijskih, Srca Isusova, Krista Kralja, svetačkih, adventskih, božićnih, korizmenih, uskrasnih, i t. d. crkvenih pučkih pjesama u oko trideset gramofonskih ploča malog formata. Trinaest ploča već je izišlo i mogu se nabaviti kod: Samostan Antunovac (s. Ancila Marasovi). Nova Ves 55 — Zagreb.

Lovro Matačić u Rimu

L'Osservatore Romano od 14—15. prosinca 1970. godine donosi vijest: hrvatskom dirigentu Lovru Matačiću pripada velika zasluga da je Rim dostojno proslavio drugu stogodišnjicu rođenja Ludwiga van Beethovena. On je 12. XII prošle godine u Teatro dell' Opera u Rimu dirigirao rutinom učenog koncertiste, i ukusom profinjenog dirigenta ravnao izvedbom opere

»Fidelia«. Matačić je te večeri osvijetlio sve drago kamenje Beethovenove bogate glazbene riznice. Bistroprozirnom lakoćom i žarom dramatskog oduševljenja uzornim redom je ujedinio harmonijski zajedničko muziciranje zvukovno bogatstvo orkestralnog sastava s izvanrednim pjevanjem solista i velikog cjelokupnog kazališnog zbora. Umjetnik je do entuzijazma očarao publiku osobito izvedbom uvertire »Leonora 3« koju je — po običaju — postavio između druge i treće slike drugog čina. Kad je zadnji akord uvertire zamukao, kazalištem se prolomio urnebesni aplauz, a aklamacijama nije bilo kraja. L. Matačić je nekoliko godina prije Fidelija dirigirao u Teatro dell' Opera Wagnerov »Nibelungski Prsten«. Uspjeh je i tada bio izvanredan, te se i ovaj put htio javno zahvaliti svim članovima orkestra za njihovo sudjelovanje u toj odličnoj izvedbi. Prije nego su započeli izvedbom »Fidelija«, pozvao je članove orkestra da ustanu — jer su svi zajedno i pojedinačno bili sudionici velikog uspjeha — i zahvalio im se ispred publike.

Solisti - tumači glavnih dionica iz Fidelija dali su svoj veliki pozitivni doprinos svečanoj komemoraciji, dvjestogodišnjice rođenja glazbenog genija L. van Beethovena. Protagonista Claire Watson snažno i emotivno, savršeno mirno i majstorski je tumačila najkompliciranija mjesta u partituri. Poslije velike arije u prvom činu nagrađena je dugotrajnim aplauzom. Voluminoznim a mekanim i ugodno obojenim glasom bas Francisko Voutsinos raspolagao je idealnim sredstvom da potcrta poštenje i ljudski osjećaj koji su vlastiti »Roku«. Naprotiv, bezobrazna drskost »don Pizara« izražena je kontroliranim bogatstvom glasa baritona Heinza Imdhla. Tenor Ernst Kozub, glasom izvanredne sonornosti i gromkih visina, dao je autentičnu dramatsku snagu osobi »Florestana«. Sopran Elisabeth Volkmann i tenor Josef Hopferwieser, ugodnom živahnošću i gipkošću glasa, otpjevali su uloge »Marceline« i »Đakina«. Bas Viktor von Halem bio je pouzdani i zamišljeni »don Fernando«. Svi su se isticali savršenom dikcijom — naravno na njemačkom jeziku — i neusiljenošću u recitativima. Na koncu moramo spomenuti Gabrijela De Julis i Pavla Mazzotta (»dva sužnja«) koji su svoje kratke uloge otpjevali na njemačkome kao i kazališni zbor, a pripremio ih je maestro Tulio Boni.

Opera »Fidelio« od L. van Beethovena, pod dirigiranjem maestra Lovre Matačića, doživjela je pet izvedaba u »Teatro dell' Opera« u Rimu: 12, 14, 18, 20. i 22. prosinca prošle godine.

Priredio: A. MILANOVIĆ

Pismo čitaoca

Pročitao sam u »Sv. Cecilija«, br. 3 od 1970. god. članak pod naslovom »gdje se nalazimo«, potpis »Uredništvo« i drugi članak »Božji kult je veoma ozbiljan čin« Ma A. Milanova. U cijelosti se slažem sa sadržajem članaka i odobravam reagiranje Uredništva i prof. A. Milanova. Potaknut takvim člancima i ja bih htio nešto napisati o pučkom i zbornom pjevanju pokoncilskog vremena u Crkvi. Na temelju dugogodišnjeg, makar amaterskog rada, mišlim da se to smijem usuditi.

Uvijek sam volio pučko pjevanje u crkvi, osobito kad su crkve prigodom blagdana, godova i na proštenjima prepune vjernika. I danas volim pučko pjevanje u crkvi, ali ne volim da se ono svodi na to da pjeva samo zbor, točnije nekoliko pjevača, nego da čitavi puk pjeva da bude u pravom smislu pučko pjevanje.

Danas se mnogo govori o pučkom pjevanju u crkvi, toliko mnogo da su se već po mnogim crkvama raspali zborovi, teškom mukom sabrani, u koje su zborovođe ulagali mnogo truda i muke. Ovo mogu razumjeti samo oni koji su se svim silama zalagali za dobro i lijepo pjevanje crkvenih zborova.

Dopuštam da su zborovi, osobito u primorskim mjestima uništili pučko pjevanje u crkvi. Ali u ovom slučaju ja ne krivim samo zbor nego i zborovođe, odnosno župnike, koji nisu znali uz zbornu sačuvati i pučko pjevanje. Zbor je potreban kao podloga pučkom pjevanju. Ono što se želi pjevati potrebno je najprije dobro uvježbati sa zborom i tek onda pristupiti uvježbavanju puka.

Dok Crkva naglašava pučko pjevanje, ne želi raspustiti zborove, pogotovo ne u gradovima. Smatram da je zbor uvijek potreban te da je najprikladnije da pjevane dijelove mise pjevaju izmjenično zbor i puk tako

da puk pjeva nepromjenjive dijelove mise, a zbor promjenjive; ili da tri nedjelje u mjesecu pjeva puk, a jednu nedjelju samo zbor. Tako bi se moglo sačuvati jedno i drugo pjevanje. Više puta slušam koralne mise preko radija: čitavu mislu izmjenično pjevaju puk i zbor. Isto tako slušam mise sa zbornim pjevanjem: jednoglasno pjevanje puka izmjenjuje se višeglasnim pjevanjem zbora.

Ne smijemo dozvoliti zaokupirani samo pučkim pjevanjem da djela do sadašnjih i sadašnjih skladatelja crkvene glazbe ostanu prepuštena zaboravu. Treba uzeti tu literaturu i izvođeci je osjetiti s koliko su vjere skladatelji izražavali vjeru u Boga.

Ne pretjerujemo, ne idimo iz jedne skrajnosti u drugu, već nastojmo ostvarivati zlatnu sredinu.

o. Mijo Tomašinec, Krk